

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/104/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820202598
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3820202598.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcu A. B., narodeného dňa XX.XX.XXXX, bytom C., D. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Gabrielom Olšovským, advokátom so sídlom G. Švéniho 6, Prievidza, proti žalovanému E. - F. G., E., so sídlom C., H. I. X, IČO XXXXXXXX, o doplatenie straty na zárobku, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 17. augusta 2022, č. k. 9C/28/2020-186 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca proti žalovanému domáhal zaplata 5 710,67 eur ako náhrady straty na zárobku za obdobie od 01.11.1995 do 31.08.1999, ktorý nárok mu vyplýval z pracovného úrazu zo dňa 07.07.1971, a to s poukazom na § 205d ods. 1 Zákonníka práce (výrok I.), žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v predmetnej veci rozhodoval o nároku žalobcu odvođeného z titulu právneho vzťahu vzniknutého podľa § 205d ods. 7 zákona č. 65/1965, ktorým podľa žalobcu po zániku jeho zamestnávateľa prešiel jeho nárok na náhradu škody - náhrada straty na zárobku pri pracovnom úraze, na v tom čase Slovenskú poisťovňu, právneho predchodcu žalovaného. Sociálna poisťovňa jeho nárok na priznanie úrazovej renty (transformovaný nárok na náhradu za stratu na zárobku) podľa §272 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietla uznesením Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. XXXXX-X/XXXX-XX z 30.11.2018. V zmysle tohto rozhodnutia a podľa žaloby teda nejde o konanie vo veci sociálneho poistenia, a preto súd má právomoc vo veci konať.

3. Súd prvej inštancie sa na námietku žalovaného zaoberal pasívnou legitímáciou žalovaného. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Trenčín 6NcC/10/2020 a konštatoval, že spornou otázkou v danej veci nie je základ nároku či zodpovednosť zamestnávateľa a výška náhrady, ale to, či po zániku zamestnávateľa má žalobca voči žalovanému ako poisťovní uplatňovaný nárok na doplatenie straty na zárobku.

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že G. J., K. G., zamestnávateľ žalobcu (podľa predložených listín: výpočtov straty na zárobku, záznamov o pracovnom úraze) bol 30.09.1996 (správne 30.10.1996 – poznámka odvolacieho súdu) dobrovoľne vymazaný z obchodného registra.

Podľa Obchodného registra bol rozhodnutím ministra výstavby a verejných prác SR č. XXXX/X-XXXX z 18.09.1996 zrušený dňom 30.09.1996 K. G. G. J. G., L. X s tým, že všetok majetok zrušeného štátneho podniku prechádza na Fond národného majetku SR, ktorý ho dňa 01.10.1996 predal obchodnej spoločnosti A., F. G., M. 5, F. Na základe uvedeného a súhlasu správcu dane v zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. sa G. K. G. z obchodného registra dňom 30.10.1996 vymazáva. Na spoločnosť A., F. G., M., F. prešiel aj žalovaný nárok žalobcu voči spoločnosti G. J. K. G., ako to potvrdzuje aj fakt vyplácania tohto nároku žalobcovi správcom konkurznej podstaty tejto spoločnosti. Teda pri zániku zamestnávateľa žalobcu G. J. K. prešiel daný nárok na inú organizáciu (§ 205d ods. 7 Zákonníka práce), a to na spoločnosť A. F.. Prievidza. Uznesením KS v Bratislave č. 5K29/98-658 z 18.08.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25.09.2010 súd zrušil konkurz úpadcu A., F. v likvidácii L. X, G. IČO XX XXX XXX. Podľa Obchodného registra k výmazu spoločnosti došlo 10.01.2013, kedy spoločnosť zanikla. Podľa výpisu z Obchodného registra bol konkurz vyhlásený uznesením z 02.03.1998 č. k 5K 29/1998.

5. Zamestnávateľ žalobcu spoločnosť G. J. K. G. bol od 26.11.1993 zákonne poistený pre prípad (vzniku) zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom v zmysle § 205d ods. 1 -7 Zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce. Podľa čl. III bod 1 zák. č. 206/1996 Z.z. do doby zriadenia úrazovej poisťovne preberá jej povinnosti v zmysle tohto zákonného ustanovenia Slovenská poisťovňa a.s. (právny predchodca žalovaného). Toto poistenie sa však podľa názoru súdu prvej inštancie nevzťahovalo na pracovný úraz žalobcu zo dňa 07.07.1971, pretože zákonné poistenie vzniklo zákonom až od 26.11.1993.

6. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že ustanovením § 51e zák. č. 274/1994 Z.z. došlo k prechodu výkonu zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom ako to avizoval zákonodarca aj v ustanovení § 205d ods. 1 -7 Zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce na Sociálnu poisťovňu. Osobitný postup sa týkal (§ 51f) nárokov zamestnancov zrušeného zamestnávateľa na náhradu škody pri pracovnom úraze alebo pri chorobe z povolania, ktoré neuspokojil likvidátor alebo správca konkurznej podstaty a na ktorých uspokojenie sa nevzťahuje poistenie zodpovednosti za škodu alebo povinné zmluvné poistenie podľa osobitných predpisov. Na nárok žalobcu u zamestnávateľa žalobcu ktorý zanikol v roku 1996 (G. J., K. G., pretože spoločnosť A. nebola zamestnávateľ žalobcu) sa zákonné poistenie podľa názoru súdu prvej inštancie nevzťahovalo. Ako podľa § 251c Zákona č. 65/1965 Zb - Zákonník práce účinného od 01.01.1997 do 31.03.2002, tak aj podľa § 51 f) zák. č. 274/1991 Z.z. účinného od 01.04.2002 do 01.01.2004 mal teda uspokojiť nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa na náhradu škody pri pracovnom úraze alebo pri chorobe z povolania, ktoré neuspokojil likvidátor alebo správca konkurznej podstaty a na ktorých uspokojenie sa nevzťahuje poistenie zodpovednosti za škodu alebo povinné zmluvné poistenie podľa osobitných predpisov, štát prostredníctvom Sociálnej poisťovne z prostriedkov osobitného účtu Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky, Fondu národného majetku Slovenskej republiky a z rozpočtovej rezervy vlády Slovenskej republiky. Pre uplatnený nárok je podľa názoru súdu relevantné ostatné ustanovenie upravujúce tento vzťah a to § 51 f ods. 1 Zákona č. 274/1994, účinné od 01.04.2002, v zmysle ktorého tento nárok uspokojí štát prostredníctvom Sociálnej poisťovne z prostriedkov osobitného účtu Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku Slovenskej republiky, Fondu národného majetku Slovenskej republiky a z rozpočtovej rezervy vlády Slovenskej republiky. Preto v konaní nie pasívne legitimovaný žalovaný a súd prvej inštancie preto žalobu zamietol.

7. Ustanovenie § 272 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení účinného od 01.01.2004 nie je možné v tomto prípade aplikovať, pretože ako to bolo konštatované v rozhodnutí Sociálnej poisťovne z 30.11.2018 a tento názor potvrdil i Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 9So/187/2015 z 25.09.2017, Sociálna poisťovňa je povinná prevziať výplatu náhrady za stratu na zárobku od právneho nástupcu..., ktorý v nespornej výške ...vyplácal k 31.12.2003. Rovnako i v rozhodnutí Krajského súdu Trenčín 15Sa/4/2017 z 30.04.2018 bolo konštatované, že základnou podmienkou priznania a vyplácania tzv. transformovanej úrazovej renty je v zmysle § 272 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení existujúca výplata náhrady za stratu na zárobku postihnutému zamestnancovi k 31.12.2003 a trvanie tohto nároku po 31.12.2003, čo nebolo preukázané. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 205d ods.1-7 zák. č. 275/1993 Z.z. účinného od 26.11.1993 do 31.03.2002, §193 ods. 1 zák. č. 65/1965 Zb účinného do 31.03.2002, § 195 ods. 1 zák. č. 311/2001 účinného od 01.04.2002 do 31.12.2003, § 251c zák. č. 65/1965 Zb účinného od 01.01.1997, §54e, § 51f zák. č. 274/1994 Z.z. účinného od 01.04.2002 do 01.01.2004, § 272 ods.1-3 zák. č. 461/2003 Z.z., o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s právnym názorom, že žalovaný je povinný nahradiť mu stratu na zárobku určenú v žalobe. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Poukázal na § 205d ods. 1 zákona č. 275/1993 Z. z. a dôvodil, že jeho zamestnávateľ bol poistený zo zákona, a preto neobstojí argument žalovaného ani súdu prvej inštancie, že je potrebné rozlišovať zákonné a zmluvné poistenie pracovných úrazov. Je zrejmé, že zamestnávateľ poistený zo zákona nemal žiadne oprávnenie dobrovoľne uzatvoriť alebo neuzatvoriť poistenie. Zodpovednosť žalovaného sa nevzťahovala len na zákonné poistenie pracovných úrazov, nakoľko takúto povinnosť od účinnosti zákona č. 275/1993 Z. z. mala organizácia, ktorá zamestnávala aspoň jedného zamestnanca, čo uznal i Krajský súd v Trenčíne vo svojom uznesení a z tohto titulu mu bolo i plnené v rámci konkurzu jeho zamestnávateľa. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že mu opakovane bolo poskytnuté plnenie aj po roku 1996 (po zániku jeho zamestnávateľa), ktorú skutočnosť považoval súd za nespornú. Za nesprávny považoval názor súdu, že sa na neho zákonné poistenie nevzťahovalo, ktorý názor súd prvej inštancie neodôvodnil. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Nc/10/2020 a uviedol, že v rozpore s týmto rozhodnutím súd prvej inštancie v danej veci uvádza, že jeho nárok nie je daný a že nepreukázal, že by zamestnávateľ mal zodpovednosť za jeho pracovný úraz a že po zániku zamestnávateľa nenesie žalovaný zodpovednosť za doplatenie straty na zárobku. Tieto právne závery súdu prvej inštancie nepovažoval za správne a mal za to, že bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Za nesprávnu považoval aplikáciu ust. § 272 ods. 3 zákona o sociálnom poistení na zistený skutkový stav. Zodpovednosť žalovaného vyvodil zo zákona č. 65/1965 Zb., pričom podľa čl. III ods. 1 prechodných a záverečných ustanovení tohto zákona do zriadenia úrazovej poisťovne preberá práva a povinnosti podľa § 205d v zmysle novely č. 275/1993 Z. z. Zákonníka práce Slovenská poisťovňa, a. s., právny predchodca žalovaného. V roku 1994 mu za zamestnávateľa z konkurzu plnil konkurzný správca s tým, že posledné plnenie získal v roku 2001. Za nesprávny považoval právny názor súdu, že jeho žalobe nemôže vyhovieť, pretože v rozhodnutí Sociálnej poisťovne zo dňa 30.11.2018 je uvedené, že je povinná prevziať výplatu náhrady straty na zárobku, ktorú v nespornej výške vyplácala k 31.12.2003. Sociálna poisťovňa má v súlade s § 272 ods. 1 prebrať výplatu plnení od zamestnávateľa vyplývajúcich z jeho zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze, ktorý vznikol pred 26.11.1993 s tým, že je povinná plniť postihnutému zamestnancovi, ktorý do 31.12.2003 dostával náhradu za stratu na zárobku, ktoré podmienky podľa názoru súdu prvej inštancie nespĺnil. Tento názor je v rozpore s názorom súdu prvej inštancie v predchádzajúcej časti, kde odôvodňuje, že ak neodškodnil jeho pracovný úraz správca konkurznej podstaty, ministerstvo, rezerva vlády, mal plniť štát prostredníctvom Sociálnej poisťovne. Podľa názoru súdu mal podľa § 251c Zákonníka práce platného a účinného od 01.01.1997 do 31.03.2002 mal byť uspokojený prostredníctvom Sociálnej poisťovne. Pracovný úraz sa mu stal 07.07.1971, náhradu za stratu na zárobku mal získať za obdobie od roku 1995 do roku 1999, pričom určitá časť tejto náhrady mu bola vyplatená. V roku 2001 mu správca konkurznej podstaty plnil a od roku 2002 nedostával žiadne plnenia. Preto je zrejmé, že na tento prípad nie je možné aplikovať zákon účinný od 31.03.2002, ale je potrebné aplikovať Zákonník práce s novelou zákona č. 275/1993 Z. z.

9. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že tvrdenie žalobcu o preukázaní, že zamestnávateľ mal poistenie, na základe ktorého plnil, pričom vychádzal zo skutočnosti, že mu správca konkurznej podstaty vyplácal stratu na zárobku, je nesprávne, nemajúce oporu v zistenom skutkovom stave. Skutočnosť, že správca konkurznej podstaty mu vyplatil čiastočne nárok, nepreukazuje automaticky existenciu poistenia ani zákonného, ani zmluvného. Skutočnosť, že žalobcu odškodňoval priamo zamestnávateľ a neskôr správca konkurznej podstaty a nie poisťovňa práve preukazuje opak, a to že zamestnávateľ poistenie pracovných úrazov zmluvne dojednané u žalovaného v roku 1971 a ani neskôr nemal a ani sa na neho nevzťahovalo zákonné poistenie. Odvolávanie sa žalobcu na ust. § 205d ods. 1 zákona č. 275/1993 Z. z. a snaha o preukázanie, že jeho zamestnávateľ bol poistený zo zákona, právne neobstojí, nakoľko citované zákonné ustanovenie sa týka zákonného poistenia zodpovednosti organizácie za škodu účinného od 01.01.1993. Povinnosť poistiť sa zo zákona pre prípad zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania tak organizáciám zamestnávajúcim aspoň jedného zamestnanca, vznikla až dňom 01.01.1993 a nie v roku 1971, pričom toto poistenie bolo dané zo zákona, žalobca sa preto nemôže účinne brániť citáciou ustanovení, ktoré v čase jeho pracovného úrazu dňa 07.07.1971, resp. v čase vzniku škody 01.05.1985 neboli platné a účinné, čo okresný súd vo svojom rozhodnutí správne vyhodnotil. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že zamestnávateľ

žalobcu, u ktorého utrpel dňa 07.07.1971 (G. J., K. G.), ktorý bol dňa 30.09.1996 zrušený, dobrovoľne vymazaný a spoločnosť zanikla s tým, že všetok majetok zrušeného štátneho podniku prešiel na Fond národného majetku SR, ktorý ho dňa 01.10.1996 predal obchodnej spoločnosti A., F. G. s tým, že všetok majetok spoločnosti G. J., štátny podnik prešiel na spoločnosť M+P, s. r. o. vrátane záväzku zamestnávateľa vyplývajúceho z nároku na náhradu za stratu na zárobku, ktorý takto prešiel na spoločnosť A., F.. Súd prvej inštancie tiež správne ustálil, že spoločnosť G. J., K. G., bol zákonne poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom v zmysle § 205d ods. 1 – 7 zákona č. 65/1965 Zb. (Zákonníka práce), avšak až od účinnosti tohto ustanovenia, t. j. odo dňa 26.11.1993, preto sa toto zákonné poistenie nemohlo retroaktívne vzťahovať na pracovný úraz žalobcu zo dňa 07.07.1971. Preto ani nemohlo dôjsť k naplneniu ust. § 205d ods. 7 zákona č. 65/1965 Zb., nakoľko nárok žalobcu na zákonné poistenie sa na žalobcu nevzťahuje. Ďalej uviedol, že žalobca dôsledne nerozlišuje medzi zodpovednosťou organizácie za pracovný úraz a poistenie organizácie za škodu pri pracovnom úraze. Pokiaľ organizácia sama žalobcu čiastočne odškodnila, zrejme zodpovedala za pracovný úraz žalobcovi, avšak organizácia nebola pre tento účel zmluvne ani zákonne v čase pracovného úrazu u žalovaného poistená. Poukázal na znenie ust. § 251c zákona č. 65/1965 Zb. (Zákonníka práce) účinného od 01.01.1997, ktoré sa po skončení platnosti tohto zákona dňom 31.03.2002 premietlo do ust. § 51f ods. 1 zákona č. 274/1994 Zb. o sociálnej poisťovni, z ktorého vyplýva, že nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa na náhradu škody pri pracovnom úraze alebo pri chorobe z povolania, ktoré neuspokojí likvidátor alebo správca konkurznej podstaty a na ktorých uspokojenie sa nevzťahuje poistenie zodpovednosti za škodu alebo povinné zmluvné poistenie, podľa osobitných predpisov uspokojí štát prostredníctvom Sociálnej poisťovne z prostriedkov osobitného účtu Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR, Fondu národného majetku SR a Rozpočtové rezervy vlády SR. Novelou zákona č. 242/2001 Z. z. bolo doplnené ust. § 51e do zákona č. 274/1994, v zmysle ktorého výkon poistenia zodpovednosti za škodu prechádza zo Slovenskej poisťovne, a. s. na Sociálnu poisťovňu od 01.01.2002 (účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá na 01.04.2002). Zdôraznil, že v súčasnosti nedisponuje žiadnymi finančnými prostriedkami z osobitného účtu Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR, Fondu národného majetku SR a z rozpočtovej rezervy vlády SR, nakoľko tieto boli odovzdané a prevedené dňom 01.04.2002 zo zákona na Sociálnu poisťovňu v zmysle ust. § 51e ods. 2 písm. c). Vzhľadom na uvedené nie je zrejmé, že výkon poistenia zodpovednosti za škodu za zrušeného zamestnávateľa, ktorého neuspokojí likvidátor alebo správca konkurznej podstaty, a na ktorých uspokojenie sa nevzťahuje poistenie zodpovednosti za škodu alebo povinné zmluvné poistenie podľa osobitných predpisov uspokojí štát prostredníctvom Sociálnej poisťovne. Ďalej uviedol, že spornou nie je základ nároku či zodpovednosť zamestnávateľa a výška náhrady, ale to, či po zániku zamestnávateľa má žalobca voči žalovanému ako poisťovni uplatňovaný nárok na doplatenie straty na zárobku. Poukázal na bod 13. uvedeného rozhodnutia, v ktorom Krajský súd v Trenčíne uvádza, že nadriadený súd pri rozhodovaní v spore o príslušnosť neskúmal pasívnu legitímáciu žalovaného. Okresný súd v danej veci preto správne skúmal opodstatnenosť jeho pasívnej legitímácie a správne rozhodol, že jeho pasívna legitímácia daná nie je, a preto nemôže byť zaviazaný k žiadnej náhrade škody z titulu pracovného úrazu, nakoľko výkon poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania prešiel dňom 01.04.2002 na Sociálnu poisťovňu, ktorá komplexne prevzala výkon poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom.

10. Ďalšie písomné vyjadrenia k veci podané neboli, pričom zástupcovi žalobcu bolo vyjadrenie žalovaného doručené dňa 18.10.2022.

11. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

12. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby žalobcu o zaplatenie náhrady straty na zárobku vo výške 5 710,67 eur za obdobie od 01.11.1995 do 31.08.1999 na tom právnom závere, že žalovaný nie je v danej veci pasívne vecne legitímovaný subjektom.

13. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou, sa vo všeobecnosti v civilnom sporovom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu vyplývajúca z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má tá zo strán sporu, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom

subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej zodpovednosti vyplývajúce z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

14. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom tohto hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide, o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/192/2004). Preskúvanie vecnej legitímácie či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009). Súd prvej inštancie sa preto správne zaoberal v danej veci pasívnou vecnou legitímáciou z úradnej povinnosti.

15. V danej veci nebolo sporné, že žalobca dňa 07.07.1971 utrpel pracovný úraz u svojho zamestnávateľa G. J., K. G., ktorý mu následne vyplácal stratu na zárobku v dôsledku tohto pracovného úrazu. Rozhodnutím ministra výstavby a verejných prác SR č. XXXX/X-XXXX z 18.09.1996 bol tento zamestnávateľ žalobcu dňom 30.09.1996 zrušený s tým, že všetok majetok tohto zrušeného štátneho podniku prešiel na Fond národného majetku SR, ktorý ho dňa 01.10.1996 predal obchodnej spoločnosti A., F., G., na ktorú prešiel nielen celý majetok zrušeného štátneho podniku, ale i záväzok voči žalobcovi. Dňa 02.03.1998 bol na úpadcu A., F., G. vyhlásený konkurz, ktorý bol zrušený uznesením č. k. 5K/29/98-658 zo dňa 18.08.2010 Krajským súdom v Bratislave z dôvodu, že nie sú dané predpoklady pre konkurz, rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.09.2010. K výmazu tejto obchodnej spoločnosti z obchodného registra došlo dňa 10.01.2013. Nespornou skutočnosťou bolo, že žalobcovi bola správcom konkurznej podstaty vyplatená suma 52 591,- Sk ako strata na zárobku za obdobie od mája 1989 do októbra 1995 (viď bod 12. a 14. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Nesporným tak bolo, že náhradu za stratu na zárobku bola žalobcovi vyplácaná jednak jeho pôvodným zamestnávateľom G. J., K. G., G. ako i čiastočne správcom konkurznej podstaty A. F., G..

16. Spornou otázkou tak zostalo, či žalovaný je subjektom, ktorému svedčí povinnosť vyplývajúca z hmotného práva na vyplatenie náhrady za stratu na zárobku žalobcovi za obdobie od 01.11.1995 do 31.08.1999.

17. Žalobca svoj nárok voči žalovanému odvodzoval od ust. § 205d ods. 1 – 7 zákona č. 275/1993 Z. z. účinného od 26.11.1993 do 31.03.2002, keď dôvodil, že spoločnosť G. J., K. G., bol organizáciou zamestnávajúcou aspoň jedného pracovníka a bola pre prípad svojej zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania poistená v úrazovej poisťovni, ktorou bola Slovenská poisťovňa, a. s., právny predchodca žalovaného s tým, že ak pri zániku organizácie neprejdú práva a povinnosti z pracovnoprávneho vzťahu na inú organizáciu, má poškodený právo priamo voči poisťovni, aby mu škodu nahradila v tom istom rozsahu, v akom by mu ju bola povinná nahradiť sama poisťovňa organizácia.

18. Zákonné poistenie zodpovednosti zamestnávateľov za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania bolo do Zákonníka práce (§ 205d zák.č. 65/1965 Zb.) zavedené zákonom č. 231/1992 Zb s účinnosťou od 01.01.1993. Zákon č. 275/1993 Z.z, ktorý nadobudol účinnosť dňa 26.11.1993 zmenil § 205d tak, že zamestnávateľa zamestnávajúci aspoň jedného zamestnanca sú pre prípad svojej zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania poistení v úrazovej poisťovni, podľa čl. III. bod 1 zákona č. 206/1996 Z. z. do doby zriadenia úrazovej poisťovne preberá jej povinnosti a práva podľa § 205d Zákonníka práce Slovenská poisťovňa, a. s. Poistenie zodpovednosti je konštruované ako zákonné v zmysle § 789 Občianskeho zákonníka, ktoré vzniká bez uzavretia poisťovnej zmluvy na základe inej skutočnosti za podmienok uvedených v príslušnom právnom predpise. Touto skutočnosťou je vznik prvého pracovnoprávneho vzťahu u zamestnávateľa. Poistná zmluva sa neuzatvára, na existenciu poistenia a nároky z neho vyplývajúce nemá vplyv ani nezaplatenie poistného. Základnou funkciou tohto zákonného poistenia je ochrana poškodených, ktorým poisťovňa uhradí náhradu škody, ktorá bola spôsobená pracovným úrazom, ku ktorému došlo počas trvania poistenia alebo chorobou z povolania, ktorá bola prvýkrát preukázaná počas poistenia, v rozsahu a vo výške, ktorú upravuje Zákonník práce. Poistený zamestnávateľ má právo, aby poisťovňa za neho nahradila

v rozsahu a vo výške podľa osobitných predpisov (§ 190 a nasl. Zákonníka práce) poškodeným uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody.

19. Z uvedeného bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že citované zákonné ustanovenie sa vzťahuje na nároky zamestnanca proti zamestnávateľovi z jeho zákonného poistenia pre prípad zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze alebo chorobe z povolania, pokiaľ táto vznikla, resp. bola preukázaná po prvýkrát za účinnosti zákona č. 275/1993 Z. z., t. j. od 26.11.1993. Pracovný úraz žalobcu sa stal dňa 07.07.1971, preto jeho nárok na náhradu škody proti žalovanému zo zákonného poistenia zamestnávateľa v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nie je daný, nakoľko v slovenskom právnom poriadku platí zásada zákazu retroaktivity, ktorá znamená, že zákon nepôsobí do minulosti, späťne, ale do budúcnosti (v danej veci od 26.11.1993). Z tohto dôvodu ustanovenie §205d zák. č. 65/1965 Zb. na danú vec nedopadá, nakoľko zamestnávateľ žalobcu G. J., K. G. G. bol zákonne poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania až od 26.11.1993, preto nebolo možné citované zákonné ustanovenie aplikovať na pracovný úraz žalobcu zo dňa 07.07.1971.

20. Z ust. § 251c zákona č. 65/1965 Zb. (Zákonník práce) účinného od 01.01.1997 do 31.03.2002 nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa na náhradu škody pri pracovnom úraze alebo pri chorobe z povolania, ktoré neuspokojí likvidátor alebo správca konkurznej podstaty a na uspokojenie ktorých sa nevzťahuje zákonné poistenie alebo povinné zmluvné poistenie podľa osobitných predpisov, uspokojí štát prostredníctvom úrazovej poisťovne z prostriedkov poskytnutých z osobitného účtu Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR, z Fondu národného majetku SR a z rozpočtovej rezervy vlády SR.

21. Citované zákonné ustanovenie sa vzťahovalo na nároky na náhradu škody v dôsledku pracovných úrazov a chorôb z povolania, na náhradu ktorých sa nevzťahovalo zákonné poistenie alebo povinné zmluvné poistenie podľa osobitných predpisov, čo je i prípad danej veci, ktoré neboli uspokojené likvidátorom alebo správcom konkurznej podstaty, tieto nároky budú uspokojené úrazovou poisťovňou, ktorou bola do 31.03.2002 Slovenská poisťovňa, a. s., právny predchodca žalovaného.

22. Po zrušení zák. č. 65/1965 Zb (účinný do 31.03.2002) sa ust. § 251c premetlo do ust. § 51f zák.č. 274/1994 Z.z. o sociálnej poisťovni (účinného od 01.04.2002 do 31.12.2003), podľa ktorého nároky zamestnancov zrušeného zamestnávateľa na náhradu škody pri pracovnom úraze alebo pri chorobe z povolania, ktoré neuspokojil likvidátor alebo správca konkurznej podstaty a na ktorých uspokojenie sa nevzťahuje zodpovednosť za škodu alebo povinné zmluvné poistenie podľa osobitných predpisov, uspokojí štát prostredníctvom Sociálnej poisťovne z prostriedkov osobitného účtu Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR, Fondu národného majetku SR a z rozpočtovej rezervy vlády SR.

23. Ust. § 51e zákona č. 274/1994 Z. z. (účinného od 01.04.2002 do 31.12.2003) došlo k prechodu výkonu zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania tak, ako to avizoval zákonodarca v ust. § 205d ods. 1 – 7 zákona č. 65/1965 Zb. (Zákonníka práce) na Sociálnu poisťovňu s tým, že Slovenská poisťovňa a.s. bola povinná do 31.03.2002 odovzdať Sociálnej poisťovni (okrem iného) aj finančné prostriedky poskytnuté podľa § 51f a finančné prostriedky z rezerv utvorených na poisťné udalosti podľa osobitných predpisov.

24. Žalobca sa svojho nároku na náhradu straty na zárobku domáha za obdobie od 01.11.1995 do 31.08.1999 v dôsledku pracovného úrazu zo dňa 07.07.1971. Pôvodný zamestnávateľ žalobcu G. J. K. G., ktorý bol povinný mu náhradu vyplácať, zanikol dňa 30.09.1996 a od 01.10.1996 táto povinnosť prešla na obchodnú spoločnosť A., F. I. Prievidza, ktorá bola zrušená dňa 25.09.2010 (konkurz bol vyhlásený dňa 02.03.1998), za ktorú nárok žalobcu čiastočne uspokojil správca konkurznej podstaty (viď čl. 42, 44 a nasl. spisu). Vzhľadom ku skutočnosti, že správca konkurznej podstaty nárok žalobcu na náhradu za stratu na zárobku neuspokojil v celom rozsahu (tvrdenie žalobcu), na nárok žalobcu sa nevzťahuje poistenie zodpovednosti zamestnávateľa za škodu alebo povinné zmluvné poistenie podľa osobitných predpisov, jeho nárok uspokojí štát prostredníctvom Sociálnej poisťovne (§ 51f zák.č. 274/1994 Z.z. účinný do 31.12.2003). Od 01.01.2004 nadobudol účinnosť zákon č.461/2003 Z.z., ktorý v § 272 ods. 1 uviedol, že Sociálna poisťovňa od 1. januára 2004 preberá od zamestnávateľa výplatu plnení vyplývajúcich zo zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a chorobe

z povolania, ktoré vznikli pred 26. novembrom 1993, čo je i prípad danej veci, pričom podľa ods. 2 tohto zákonného ustanovenia sa nároky podľa ods. 1 posudzujú podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003.

25. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zastáva zhodný názor ako súd prvej inštancie, že žalovanému z hmotného práva nevyplýva vo vzťahu k žalovanému nároku žalobcu na náhradu za stratu na zárobku žiadna povinnosť, nie je pasívne vecne legitimovaná stranou tohto sporu a preto nie je možné žalobe vyhovieť.

26. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil vrátane výroku o trovách konania, ktorý vecne spochybnený žalobcom nebol.

27. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

28. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).